

Inhoud

Hoofdstuk 1. Bewegingsstelsel	15
<i>Peter Brys</i>	
1. Aandoeningen van de gewrichten	15
1.1 Artrose	15
1.1.1 Artrose van de heup	15
1.1.2 Artrose van de knie	16
1.1.3 Artrose van de hand	16
1.2 Inflammatoire artritis	17
1.2.1 Reumatoïde artritis	17
1.2.2 Psoriatische artritis	21
1.3 Infectieuze artritis	21
1.3.1 Hematogene infectieuze artritis	21
1.3.2 Exogene infectieuze artritis	23
1.4 Gewichtsopzetting	24
1.4.1 Gewichtsopzetting van de elleboog	24
1.4.2 Gewichtsopzetting van de knie	25
1.5 Bakercyste	26
1.6 Meniscusscheur	28
2. Aandoeningen van de wervelkolom	28
2.1 Degeneratieve aandoeningen	28
2.1.1 Degeneratief cervicaal lijden	28
2.1.2 Degeneratief lumbaal lijden	29
2.2 Inflammatoire aandoeningen	32
2.2.1 Ankyloserende spondylitis: sacro-illitis	32
2.2.2 Ankyloserende spondylitis: spondylitis	34
2.2.3 Reumatoïde artritis: atlantodentale instabiliteit	38
2.3 DISH (diffuse idiopathische skeletale hyperostose)	39
2.4 Spondylolysis	40
3. Aandoeningen van het bot	42
3.1 Osteoporose	42
3.2 Stressfractuur	42
3.2.1 Stressfractuur van het tubulaire bot	42

3.2.2	Stressfractuur van het spongieuze bot	43
3.3	Avasculaire necrose	44
3.3.1	Avasculaire necrose van de femurkop	44
3.3.2	Avasculaire necrose van het os lunatum	46
3.4	Ziekte van Paget	47
3.4.1	Aantasting van het bekken	47
3.4.2	Aantasting van de tibia	48
3.4.3	Aantasting van de wervelkolom zonder vergrote wervel	48
3.4.4	Aantasting van de wervelkolom met vergrote wervel	49
3.5	Infectie	50
3.5.1	Acute hematogene osteomyelitis	50
3.5.2	Acute exogene osteomyelitis	52
3.5.3	Brodie-abces	53
3.5.4	Chronische osteomyelitis	54
3.6	Bottumoren	56
3.6.1	Enchondroom	56
3.6.2	Osteochondroom	57
3.6.3	Metastase	58
3.6.4	Dens boteiland	60
3.6.5	Pathologische fractuur	61
4.	Aandoeningen bij kinderen	62
4.1	Trauma	62
4.1.1	Groenhoutfractuur	62
4.1.2	Torusfractuur	62
4.1.3	Trauma van de epifysaire groeischijf	63
4.1.4	Trauma van de apofysaire groeischijf	64
4.2	Aandoeningen van de heup	65
4.2.1	Ziekte van Legg-Calvé-Perthes	65
4.2.2	Epifysiolyse van de femurkop	66
4.3	Aandoeningen van de knie	67
4.3.1	Osteochondritis dissecans	67
4.3.2	Ziekte van Osgood-Schlatter	69
5.	Accessoire botkernen	70
5.1	Os fabella	70
5.2	Os trigonum	71
5.3	Os naviculare accessorium	72
5.4	Os peroneum	72
Hoofdstuk 2. Neurologie en neurochirurgie		75
<i>Philippe Demaerel</i>		
<i>Guido Wilms</i>		
1.	Traumatische hersenletsels	75
1.1	Epiduraal hematoom	75
1.2	Subduraal hematoom	76
1.3	Diffuse axonale letsels ('DAI: diffuse axonal injury')	77

1.4	Corticale contusie	77
1.5	Posttraumatisch hersenoedeem	78
2.	Ischemische hersenletsels	78
2.1	Vroegtijdige tekenen van herseninfarct op CT en evolutie	78
2.2	Herseninfarct MR	79
2.3	Hemorragische omvorming van een infarct	81
2.4	Verstoppingen (occlusies)	82
2.5	Veneuze trombose	82
3.	Intracraniale tumoren	83
3.1	Laaggradig glioom	83
3.2	Glioblastoom	84
3.3	Medulloblastoom	84
3.4	Hersenmetastasen	85
3.5	Meningioom	86
3.6	Acousticus schwannoma	87
3.7	Microadenoom van de hypofyse	88
3.8	Macroadenoom van de hypofyse	88
4.	Hersenbloeding en vaatmisvorming	89
4.1	Hersenbloeding	89
4.2	Subarachnoïdale bloeding	90
4.3	Cerebraal aneurysma	90
4.4	Cerebrale arterioveneuze malformatie (AVM)	91
5.	Obstructieve hydrocefalie	93
6.	Inflammatoire en infectieuze hersenletsels	93
6.1	Multiple sclerose	93
6.2	Herpes simplex meningoencefalitis	94
6.3	Acute disseminerende encefalomyelitis	95
6.4	Meningitis, cerebritis, abces	95
7.	Congenitale en andere hersenletsels	96
7.1	Corticale ontwikkelingsstoornissen	96
7.2	Mesiaal temporale (hippocampale) sclerose	97
8.	Spinaalkanaal en ruggenmerg	98
8.1	Neurogene claudicatio	98
8.2	Discushernia	99
8.3	Syringomyelie, hydromyelie	99
8.4	Multiple sclerose	101
8.5	Wervelmetastasen	101
8.6	Ruggenmergmetastasen	102
8.7	Spinaal trauma	103
8.8	Intraspinaal ruimte-innemend proces	106
Hoofdstuk 3. Neus, keel, oor en stomatologie		109
<i>Robert Hermans</i>		
1.	Acute, gecompliceerde sinusitis	109
2.	Chronische sinusitis	110

3.	Sinusale schimmelinfectie	110
4.	Orbitabodemfractuur	111
5.	Dentogene cyste	112
6.	Fibreuze dysplasie	112
7.	Juveniel angiofibroom	113
8.	Kwaadaardige paranasale tumor	114
9.	Goiter	114
10.	Schildkliernodulus	115
11.	Glomustumor	116
12.	Schwannoom	116
13.	Sialolithiasis/sialadenitis	117
14.	Maligne farynxtumor	118
15.	Acute, gecompliceerde otitis media	119
16.	Chronische otitis media	119
17.	Cholesteatoom	120
Hoofdstuk 4. Ademhaling		123
<i>Walter De Wever</i>		
<i>Johny Verschakelen</i>		
1.	Thoraxwand	123
1.1	Verdichtingen	123
1.1.1	Calcificaties in de thoraxwand	123
1.1.2	Lipoom in de thoraxwand	124
1.1.3	Borsttumor	124
1.1.4	Ribmetastase	125
1.1.5	Axillaire klieren ten gevolge van lymfoom	125
1.2	Opklaringen	126
1.2.1	Mastectomie en okselklierverwijdering	126
1.2.2	Subcutaan emfyseem	127
1.3	Congenitale vormveranderingen	128
1.3.1	Pectus excavatum	128
2.	Pleura	129
2.1	Pathologische verdichting	129
2.1.1	Vrij pleuraal vocht	129
2.1.2	Afgekapseld pleuraal vocht	131
2.1.3	Hemothorax	132
2.1.4	Pleuraal empyeem	133
2.1.5	Chronisch post-tbc-empyeem	133
2.1.6	Discrete pleurale plaques	134
2.1.7	Verkalkte pleurale plaques	134
2.1.8	Pleuraal lipoom	135
2.1.9	Fibreus mesothelioom	135
2.1.10	Maligne mesothelioom	136
2.1.11	Pleurale metastasen	136
2.2	Pathologische opklaring	137

2.2.1	Matig uitgesproken pneumothorax	137
2.2.2	Kleine pneumothorax, aspect bij inspiratie en expiratie	138
2.2.3	Pneumothorax (CT-opnames)	138
2.2.4	Hydropneumothorax	139
2.2.5	Spanningspneumothorax	140
3.	Diafragma	141
3.1	'Tentvormig' diafragma	141
3.2	Hoogstand van de linkerdiafragmakoepel	141
3.3	Eventratie ter hoogte van de rechterdiafragmakoepel	142
3.4	Hernia diafragmatica	143
3.5	Kleine bochdaleckhernia	143
3.6	Diafragmascheur	145
3.7	Laattijdige posttraumatische hernia	145
3.8	Tumor van het diafragma	146
4.	Mediastinum	147
4.1	Mediastinale verdichtingen en massa's	147
4.1.1	Cystisch thymoom	147
4.1.2	Teratoom	148
4.1.3	Goiter	149
4.1.4	Vergrote mediastinale lymfeklieren	150
4.1.5	Bronchogene cyste	151
4.1.6	Pericardcyste	152
4.1.7	Neurogene tumor	152
4.1.8	Slokdarmtumor	153
4.1.9	Maaghernia	154
4.1.10	Mediastinale lipomatose	154
4.2	Pathologische opklaringen	155
4.2.1	Pneumomediastinum	155
5.	Longen	156
5.1	Pathologische verdichtingen	156
5.1.1	Gelokaliseerde verdichtingen, anatomisch begrensd	156
5.1.2	Gelokaliseerde verdichtingen, gedeeltelijk of niet anatomisch begrensd	160
5.1.3	Diffuse verdichtingen	165
5.1.4	Verkalkingen	172
5.2	Radiologische opklaringen	174
5.2.1	Veralgemeende translucentietoename	174
5.2.2	Omschreven translucentietoename	176
5.3	Pulmonale arteries	180
5.3.1	Arteriële pulmonale hypertensie	180
5.3.2	Longembool	181
5.3.3	Longembool met longinfarct	181
5.3.4	Longembool met invloed op de longperfusie	182
5.3.5	Hilaire tumor met doorgroei in de arteria pulmonalis	183

Hoofdstuk 5. Spijsvertering	185
<i>Didier Bielen</i>	
<i>Dirk Vanbeckevoort</i>	
1. Slokdarm – maag – duodenum	185
1.1 Divertikel van Zenker	185
1.2 Peptische oesofagitis	186
1.3 Circulaire polypoïde maligne tumor van de slokdarm	187
1.4 Schatzkiring in de distale slokdarm	188
1.5 Matig grote maaghernia	189
1.6 Geïlcereerde submucosale tumor van de maag	190
1.7 Actief bulbair ulcus	191
1.8 Duodenumdivertikel	191
2. Dunne darm	192
2.1 Mechanische dundarmobstructie	192
2.2 Dundarmischemie	193
2.3 Morbus Crohn	194
2.4 Divertikel van Meckel	198
2.5 Dundarmlymfoom	199
2.6 Spruw (coeliakie, glutenenteropathie)	200
3. Colon	201
3.1 Hernia van het sigmoïd in de linkerliesstreek	201
3.2 Sigmoïdvolvulus	202
3.3 Ileocolische invaginatie	203
3.4 Diverticulose en diverticulitis	204
3.5 Endometriosecyste	205
3.6 M. Crohn	206
3.7 Sigmoïdpoliep	207
3.8 Maligne colontumor	208
3.9 Maligne rectumtumor	209
4. Lever	210
4.1 Steatose	210
4.2 Hemochromatose	210
4.3 Cirrose	211
4.4 Biliaire cyste	212
4.5 Parasitaire cyste	213
4.6 Leverabces	214
4.7 Hemangioom	215
4.8 Focale nodulaire hyperplasie (FNH)	217
4.9 Adenoom, verwikkeld met bloeding	218
4.10 Hepatocellulair carcinoom (HCC)	219
4.11 Metastasen	220
5. Galblaas en galwegen	221
5.1 Cholecystolithiase	221
5.2 Acute cholecystitis	222
5.3 Choledocholithiase	223

5.4	Syndroom van Mirizzi	225
5.5	Primaire scleroserende cholangitis (PSC)	226
5.6	Cicatriciële strictuur na levertransplantatie	227
5.7	Maligne galwegtumor van de galwegbifurcatie (Klatskintumor)	228
6.	Pancreas	229
6.1	Acute oedemateuze pancreatitis	229
6.2	Acute exsudatieve pancreatitis	230
6.3	Chronische pancreatitis	230
6.4	Pseudocyste	232
6.5	Ductaal adenocarcinoom van de pancreaskop	233
6.6	Ductaal adenocarcinoom van de pancreasstaart	236
6.7	Neuro-endocriene pancreaticum	237
	Hoofdstuk 6. Nier	239
	<i>Raymond Oyen</i>	
	<i>Filip Claus</i>	
	<i>Liesbeth De Wever</i>	
1.	Vasculaire aandoeningen	239
1.1	Nierarteriestenose links	239
1.2	Relatieve PUJ-stenose rechts	240
1.3	Acuut segmentair nierinfarct	241
1.4	Globaal nierinfarct	241
2.	Lithiasis	242
2.1	Pyelumsteen	242
2.2	Lithiasis in medullaire sponsnier	243
2.3	Distale uretersteen	244
2.4	Proximale uretersteen	245
2.5	Blaaslithiasis	246
2.6	Distale uretersteen en fornixrupturen	247
3.	Ontstekingen	248
3.1	Acute pyelonefritis	248
3.2	Nierabces	249
3.3	Emfysemateuze cystitis	250
4.	Cysten	250
4.1	Corticale niercyste	250
4.2	Parapelyatische cysten	253
4.3	Hepatorenale polycystose (ADPKD)	254
5.	Nierparenchymtumoren	255
5.1	Renaal celcarcinoom	255
5.2	Klassiek heldercellig renaal celcarcinoom	256
5.3	Angiomyolipoom	256
5.4	Klassiek heldercellig renaal celcarcinoom	257
5.5	Renaal carcinoom: papillair type	258
5.6	Helderellig renaal celcarcinoom – retroperitoneale adenopathieën	259
6.	Urotheliale tumoren	260

6.1	Transitioneel celcarcinoom van het nierbekken	260
6.2	Blaaspoliep	261
7.	Trauma	262
7.1	Niercontusie	262
7.2	Nierruptuur	262
7.3	Iatrogeen intraperitoneaal blaaslek	263
8.	Urethrale pathologie	264
8.1	Urethradivertikel (vrouw)	264
8.2	Urethrastrictuur	265
9.	Prostaatpathologie	266
9.1	Middenkwabhyperplasie van de peri-urethrale klieren	266
9.2	Prostaatcarcinoom	267
10.	Scrotale pathologie	270
10.1	Hydrocoele	270
10.2	Acute epididymitis	271
10.3	Epididymiskopcyste	272
10.4	Testistumor (seminoom)	272
10.5	Hernia inguinalis	273
11.	Transplantnier	274
11.1	Lymfocoele	274
12.	Bijnierpathologie	275
12.1	Bijnieradenoom	275
12.2	Feochromocytoom	275
12.3	Bijniermetastasen	276
Hoofdstuk 7. Bloed en bloedsomloop		277
<i>Jan Bogaert</i>		
<i>Geert Maleux</i>		
1.	Hart	277
1.1	Hypertrofische cardiomyopathie	277
1.2	Cardiaal myxoom	278
1.3	Aortakleerruptuur met ernstige lekkage en linkerventrikeldilatatie	278
1.4	Inflammatoire pericarditis	279
1.5	Acuut myocardinfarct	280
1.6	Coronaire stenose	281
1.7	Abnormale oorsprong van de rechtercoronair	282
1.8	Constrictieve pericarditis na mediastinale radiotherapie	282
2.	Bloedvaten	284
2.1	Aorta	284
2.1.1	Trombotische occlusie van de abdominale aorta	284
2.1.2	Geruptureerd abdominaal aneurysma	285
2.1.3	Acute dissectie van de aorta thoracalis ascendens	285
2.1.4	Traumatische ruptuur van de aorta thoracalis descendens	286
2.2	Perifere vaten	286
2.2.1	Popliteaal ‘entrainment’-syndroom	286

2.3	2.2.2 Popliteal aneurysma	287
	Aders	288
	2.3.1 Vlottende trombus in de vena brachiocefalica	288
	2.3.2 Insufficiënte linker vena spermatica interna	288
Hoofdstuk 8. Gynaecologie en verloskunde		291
<i>Dirk Vanbeckevoort</i>		
<i>Chantal Van Ongeval</i>		
<i>André Van Steen</i>		
1.	Radiologie van de borst	291
1.1	Opaciteiten	292
1.1.1	Goedaardige opaciteiten	292
1.1.2	Kwaadaardige opaciteiten	294
1.2	Calcificaties	295
1.2.1	Macrocalcificaties	295
1.2.2	Microcalcificaties	296
1.3	Architecturale distorsies	297
1.4	Asymmetrie in de spreiding van het borstweefsel	298
2.	Radiologie van de ovariele massa's	300
2.1	Goedaardig sereus cystadenoom	300
2.2	Teratoom	301
2.3	Endometriose	303
2.4	Sereus papillair cystadenocarcinoom	305